

Téereb Dañeel — Benn bi téeméeri juróom-ñeent fukk ak ñaar

*Bokk yëngu ci Kàddug Yàlla ak Xare yi: Dale ci Seleucus bu Yàgg ba ci
Politik yu Réew yi tey ji*

Jeff Pippenger
2024-04-12

Aayaat fukk ak ñaareel bi dañuy jëfandikoo nettali benn jaar-jaar bu Seleucus ak Philip bu Macedon di def benn mbokk, te ñoom dañuy misaal Mbootaay Ànd ak Amerik, mi di jëfandikukat ngànnayy njëkk bu Room, te Macedon (Gres) mooy misaalu Mbootaayu Xeet yi. Ci jaar-jaar boobu bu njëkk, benn mbokk bu buur bu bëj-gànnar (Seleucus) ak Philip (Gres), dafay teewal jaar-jaar bi jëm ci Xarebu Panium, mi, ñaari téeméeri at gannaaw loolu, turu dëkk ba soppeeku woon na from Panium ba nekk Caesarea Philippi. Tur wu ñaari yoon woowu bu dëkk ba nekkoon, du woon ngërëmloo mbokk mi nekkon diggante Seleucus ak Philip bu Macedon.

Tur wu “Caesarea Philippi” jóge ci soppi gu yàgg a seetaan ci njàlbéenu dëkk bu yàgg, bi ñuy waxoon Paneas walla Panium. Njëkk la, dëkk ba dañu ko tuddoon Paneas ndax jegewoon na ak bëtu ndox bu mag bu ñu jagleeloon yàlla gu Gereg gi Pan. Bëtu ndox boobu, bi nekkoon bérab bu mag ci diine ci jamono ju yàgg ji, dafa dugaloon ndoxam ci dextru Yurdan.

Caabug Buur Herod Bu Mag bi, ci lu war a nekk ci jaar-jaaru atom 1 baataxal Kirist, dëkk ba dafa jaar ci yeneen tabbax yu mag, te yaatal nañu ko, rafetal ko. Herod Philip, doom Herod Bu Mag bi, moo tuddee ko Caesarea Philippi. Tuddee na dëkk ba Caesarea ngir teral ndam ci Emperer Room Caesar Augustus, te Philippi ngir teral boppam moom ci boppam; noonu la nekk Caesarea Philippi. Kon nag, “Caesarea Philippi” dafa bokk ci “Caesarea,” buy wone nangu Herod ci Caesar Augustus, ak “Philippi,” buy teral Herod Philip.

Ci yëgle ci waxu yonent yi, Panium moom dafa jàppandikoo ak benn booloo diggante Seleucus ak Philippe bu Macedon, te itam ak booloo diggante César ak Hérode Philippe. Ñaari booloo yooyu di jëmale ci booloo diggante États-Unis ak Nations Unies, mi di topp bu Russië bu Putin daanu, te Seleucus ak Philippe dañu koy tegtal. Ñoom itam dañuy tegtal booloo diggante Papauté, mi di ndey ji, ak États-Unis, mi di doom ji, ni ko César ak Philippe tegtale, ndax ñoom ñaar ñépp ay tegtalkat lañu woon yu Room. Ci benn, dañuy fësal ne États-Unis di “jéggi xur wa ngir jàpp loxo kàttanu Room,” te di “wээр ci kaw xoot ba ngir lëmbéloo ak Spiritualisme.” Bala yoonu dibeer bu bés bi ci saar fukk ak juróom-benn, booloo bi ñett-fànn ba noppi nañu ko def.

Panium moo di boppu bokk ci dëkkub jaamu Yàlla Pan bu Gereg yi. Bëti ndox miñu jébbaloon Yàlla Pan bu Gereg, dees ko woowe woon itam ca jamono jooju “Bunti Safara yi,” te bi Yeesu dem fa, waxam ci “Bunti Safara yi” mooy wone xare bu nekk diggante melokaan yu politig ak yu diiney Gereg (globalism), ak Protestantism gu réer te wacc ci ngëm, gi am ci fan yu mujj yi. Mooy xare bi taalibee woon njëkk ci alal-kat bu nekkoon Prezidañ, mi yëngaloon réewum Gereg ca saar ba ñaareel. Xare bu ni mel mooy xare bu biti, bu àddina bépp bokk, te itam mooy xare bu biir ak

Estados-Unis.

Diine gu àdduna bépp ci benn moom, mooy diinebu njaaykat ba, te ci jamono jii nu nekk mooy diinebu “woke-ism.” Ci atum 2020, rab wu joge ci xur wa amul suuf, miñu xamle ci Peeñu Yàlla sarax 11, feeñal na dooleem ci mbirum siyaasat ak diine, ba rey ñaari saxar yi nekk ci rab wu suuf si. Xur woowu amul suuf, ci leneen yi mu waral, dañuy ko melal ak “Mbàntu Pan,” mi doon dundal dexu Jurdan.

Ci cosaanu Gereg yi, Pan dafa bokkoon ak nature, àll ba ak mbëggel yu réew yi ci music, te am na woon itam bëtü ndox muñeel ko, te boobu amoon solo ci diine ngir ñi koy jaamu. Yàlla ju tudd Pan, lu ëpp ci moom, dañu ko diiré ak tànkij bëy, ak bët, ak noppiy bëy. Ñu daan jàpp Pan ne mooy yàllay sàmm ak jur gi ñuy sàmm, te lu ëpp ci moom ñu daan ko wone ne ab yàlla la bu bëgg xew-xew te am pexe, buy fo ci biir àll yi ak tundu yi. Nataalu Pan ni muy yàlla ji am tànkij bëy dëppoo na ak Daniel saar 8, fa nga xam ne Gerees dañu ko tektale ak bëy góor. Bëy yi mooy jur gu ñu miin ci kër yi bu baax ci Gerees gu yàgg ga, te lu ëpp dañu leen daan gis ci tund yi, fa ñu daan gëm ne Pan di fa wër. Mbind mi nag ne Pan am na tànkij bëy doon na benn fànn gu rëy ci ay nataalam, te mu sax ba noppi ci artu Gereeg ak bindu yi ñuy feeñalee yàllaba, boole ci xalisu réew mi.

Bi Yeesu dembee Caésarea Filipi, Moo wax ne “Bunt yi Jahannama” duñu man a noot jàngatug Mbooloo mi. Li Piyeer waxoon ngir tontu laajub Yeesu bi, ci jaar-jaari gis-gisu ak cosaanu Kirisaan yi, dees na ko xam ni mooy “Ngëmug Kirisaan bi.”

Bi Yeesu agsee ci suuf Caesarea Philippi, mu laaj ay taalibeem ne: «Kan la nit ñi wax ne man, Doomu nit ki, maa di?» Ñu ne ko: «Ñenn ñi dañuy wax ne yaa di Yaxya Miy Soo, ñeneen ñi ne yaa di Eli, te ñeneen it ne yaa di Yereimiya walla kenn ci yonent yi.» Mu ne leen: «Waaye yéen, kan ngeen wax ne maa di?» Simón Piyeer tontu ne: «Yaa di Almasi bi, Doomu Yàlla ju dund ji.» Yeesu tontu ne ko: «Yaw a barkeel, Simón Bariona; ndaxte yaram ak deret moo la ko feeñalul, waaye sama Baay bi nekk ci asamaan. Te man it maa ngi lay wax ne, yaa di Piyeer, te ci doj wii laay tabax sama kërğestu; te bunti dëkkub dee du ko man a daan. Dinaa la jox caabi nguuru asamaan; te loo yeew ci suuf, dees na ko yeew ci asamaan; te loo yiwi ci suuf, dees na ko yiwi ci asamaan.» Noonu mu santaane ay taalibeem ne buñu wax kenn ne mooy Yeesu Almasi bi. Macë 16:13–20.

Bind bii am na solo bu mag ndax dafay tegtu ab waxtu wu am doole ci liggéeyu Yeesu ak ci yokkute njàngum xolug Kiristaan. Nangu gu Piyeer wax ne Yeesu mooy Almasi bi, Doom ju Yàlla ju Dund ji, dañu koy gis ni mooy taxawaayu ngëmug Kiristaan ak doj wi mag wi kanamu bi kërğ Yàlla gi tējje. Wax ji ne: “ci doj wii laay tabax sama kërğ Yàlla” dañuy ko tekki ci cosaanu Katolig ni mu jème ci Piyeer ci boppam, mi Yeesu tudde “doj” ji kërğ Yàlla gi di tabaxee. Tekkiin boobu mooy sas wi ñuy samp njitug Paab bi ak sañ-sañam ci njàngum xolug Katolig.

Ci théologie protestante bi, “xeer wi” deesuko tekki ne muy Pitër boppam, waaye ne muy seede gu Pitër ci ngëmam ci Yeesu ni mooy Almasi bi te Doomu Yàlla ji. Ci gis-gis boobu, fondamaanug kanam gi du Pitër, waaye mooy seede ne Yeesu mooy Kirist bi te Doomu Yàlla ji. Maslaas yi ci firiin gu théologie bi sax, Seede gu Pitër ci Macë 16:13–20 dees na ko jàpp ne mooy benn xët wu

am solo lool te wu fondamaan ci ngëmug Kiristaan, buy fésal turandoo Yeesu ni mooy Almasi bi te Doomu Yàlla ji, te buy dëggal it yónnee ak taxawaayu kanam gi.

Ci mbind mi jiitu bi, nu indil benn xaaj bu jóge ci The Desire of Ages, fa ba Sœur White waxe woon yenn ci jafe-jafe yi and ak seetu Kirist ci Caesarea Philippi. Benn ci poñ yi mu fésal mooy ne Kirist dafa yóbbu taalibe ya soree ci sañ-sañu Yawut ya ngir mu mana tekkali njàngum Caesarea Philippi.

“Léegi Yeesu ak taalibeem yi àgg nañu ci benn ci dëkki yi nekk wër Sesare Filipi. Ñu weesu nañu wàllu Galile, ca goxu ba boppam ngëm-u xarit yàlla bariwoon. Foofa, taalibe yi jëlees nañu leen sore ci dooley njiitaloo Yude, te ñu indi leen ci jege gu gëna xóot ak jaamu xeet yi dul xam Yàlla. Wër na leen fa melokaani xëy yu ñaaw ak gumbaay yu nekkoon ci bépp xët ci àddina. Yeesu bëgg na woon ne gis-gis bu ñuy am ci mbir yooyu di leen yóbbu ci xam seen warugar ci kanam xeet yi dul xam Yàlla. Bi Mu nekke ci goxu googu, Mu góor-góorlu woon a weesu jàngal nit ñi, ngir jébbalu boppam gëna mat ci taalibeem yi.” The Desire of Ages, 411.

Ci 18 Sulet 2020, Kirist dafa génna taalibey 11 Sàttumbar 2001 ci ngir seen sorale ak yëngu-yëngu Aadfántis bu Laodise. Ñàkk yaakaar bu jëkk bi ci léebub fukki janq yi jur na tasug yëngu-yëngu bi ak mbooloom ñiy ñaawal, te ñu nekkoon ci yoon wu ñuy weesu. Dëgg googu am na matuwaayam ci jaar-jaaru Millérite bi ci 19 Awril 1844, te dellu amaat ci 18 Sulet 2020. Noonu moo tax jaar-jaaru waxtu waayu bi tambalee, te dafay yor mandargay “Dëgg” ci yëngu-yëngu malaaka bu njëkk ak bu ñetteel.

Njàkkaar gu jëkk gi mooy bu njëkk ci ñetti màndarga yu mag yi, te jaar-jaar ba di jeex ak Njàkkaar gu Mag gi ci 22 Oktoobar 1844, mi di misaalal “yëngu-yëngu suuf su mag si” bu Apokalips saar 11. Tambali, araf bu njëkk bu alifaabé ebrëg bi, dafay tegu njàkkaar; te mujj, araf bu ñaar-fukk ak ñaar bi ci alifaabé ebrëg bi, itam dafay tegu njàkkaar. Araf bu fukk ak ñett bi, miy tegu ñaawteef, mooy xamle njàkkaaru jigéen-yomb yu ñaaw ya, ñi feeñal seen xalis réer bi ba woote gu diggante guddi ga di wone kan moo waajal te kan moo waajul ngir jafe-jafe ji. Ñaar-fukk ak ñaari araf yi ci alifaabé ebrëg bi dañuy tegu misaalu boole Yàlla ak nit, bi mat ci biir jaar-jaar boobu, doonte ne jaar-jaaru Millerite bi dafa tegu Kadesh gu njëkk, te sunu jaar-jaar tey mooy Kadesh gu mujj.

Ñaari xët yi ñoo tolloo, waaye benn mi dafay tegtal ndank-ndanku askanu Yàlla, te beneen bi nag mooy tegtal ndamug askanu Yàlla. Tuuti laata bant ba, Yeesu yóbbu na taalibeem yi Panium, ni mu yóbbu ay taalibey mujj-jamono yi Panium itam, te ci def loolu mu may na genn ñàkk yaakaar dàq taalibey mujj-jamono yi sore ci “dooley jaar-jaar buy not” bu Adventisme Laodise, mi “Yudaaïsme” di tegtal ci jaar-jaaru nettalib Mata saar 16. Ci def loolu itam, mu àndal na ci benn yoon taalibeem yi ak gëna jege ak ña dul sax ci Yàlla, ba loolu di tegtal dëkkuwaayu liggéeyu taalibey mujj-jamono yi, ñi dëkk léegi ci feeñ gu mat sëkk gu kàttanu Seytaane, gi ay jumtukaayi jokkoo yu tey yi di tegtal, te ñuy jëfandikoo ngir yóbbu àddina bépp ci nangu màndargag rab wa.

Jëfandikoo Ceesarea Filibbi méngoo ak jëfandikoo xareb Paaniyom, ak ay aaya yu njëkk fanweer-fukki ak ñett ba fanweer-fukki ak juróom. Kirist ak taalibeem ya doon nañu taxaw ci kerag kurus gi, di misaal taalibey mucci-bés yi taxaw ci kerag yoonu Dibéer bi. Foofa, ci ay aaya

yu njëkk fanweer-fukki ak ñett ba fanweer-fukki ak juróom, maanaam Ceesarea Filibbi, te itam xareb Paaniyom, mooy fa nu taxaw tey, Kirist tàmbaalee jàngal taalibeem ya mbir mi doon jege a xew ci aaya fanweer-fukki ak juróom-benn.

«Mu ngi doon wax leen ci sonn yi koy xaar. Waaye bu jëkk, mu dem doom-ju-boppam, ñaan ngir seen xol man a waajal ngir nangu ay waxam.» The Desire of Ages, 411.

Balaa Kirist toftaloon na ay taalibeyam mbiram ga, moo jëkk dem woon, walla mu yàgg baña ñëw; noonu la màndargaale jamono ju yàgg ji ci léebu bi ak taarix bi dale ci 18 Sulet 2020 ba ci Sulet 2023.

«Bi Mu bokkee ak ñoom, waxul ci saa si li Mu bëgg a jottali. Bala Mu def loolu, Mu jox leen waxtu ngir nuuyoo seeni ngëm ci Moom, ngir ñu gën a dëgër ci jéexital bi di ñëw.» The Desire of Ages, 411.

Ci weeru suwe 2023, Boroom bi tàmbaalee may fànn ngir ñi bokkoon ci njuumte ga, ñu man a wone seen ngëm. Def na ko ci ubbi bataaxalu Ezekiel fanweer ak juróom-ñaari, te loolu nekk woon firnde gu dëggal yéglebu 11 Septambar 2001. Moo doon xáll wi boolee jamono jéll bi dale ko ci 11 Septambar 2001 ba ci ndigalub Dimaas gu bëgga ñëw ga. Def na loolu ci teg njuumtegu 18 Sulet 2020 ci tabaxug dëgg gi, ndaxte ñi bëgg a gis, man nañu xàm ne bépp yëngu-yënguy yeesal am na wàll wu aju ci moom wu daw ci biir seeni jaar-jaari taarixu sell bu bees.

Ci mujjèx yi, yégleb bu ñetteelu musiba bi agsi na 11 Sàttumbar 2001; gannaaw loolu ñu yéglee na benn yégleb gu dul dëgg gu ñetteelu musiba bi, te moom jur na njuumte. Waaye yégleb bi leen delloo dund gannaaw ñetti fan ak genn-wàll ak ñeent ci dee, te di yax, te tasaaroo ni yax-yax yu wow, mooy yégleb bu ñeenti ngelaw yi, te loolu itam mooy ñetteelu musiba bi.

Taalibey bés bu mujj at yaakaaru, su béggee gis, ne ñetti màndarga yi ci sellalug téeméeri ñent-fukki ak ñeent-junnéet ñi ak ñeenti-fukk ak ñeent ñi, benn wàll rekk lañuy taxaw ci bépp jéego, te ci ñaareelu jéego bi, fippu gi ñu teg ci arafu ñett-fukki ak ñaari ñetteelu alifbe Ebrë yi dëggal na yégle bi ni mooy “Dëgg.” Seede bu ñaareel bi Boroom bi joxe moo nekkoon itam ci ne njàqare gu njëkk gi ci yëngu-yëngu yeesal yu jiitu yi, dañu ko sàkk ci fippu ci coobarey Yàlla wi mu wone, muy Musaa bi mu doylloo sēriñul doomam, walla Uzzaa bi laal gaalu ba, walla Marata ak Mariyaama bi ñu werante waxu Yeesu ci mbirum dee ga Lasaar. Rëfóorm bu benn rekk moo nekkoon bi jotul saxal ne njàqare gu njëkk gi dafa sukkandiku ci moytu, te loolu mooy yëngu-yëngu yeesal bu Millerit yi; waaye ci jamono jooju itam dañu won ne jaar-jaaru Millerit yi am na màndarga yu dëkk ci biiram yu sukkandiku ci dëggu juróom-ñettaat bi, mi bokk ci juróom-ñaari bi.

Li nekk ne juróom-ñaari baat ne juróom-ñaari baat yu njëkk yi, mooy benn pàcc bu mag ci Peeñug Yeesu Kirist mi ñu ngi léegi ubbi, te jëmm bi dëggóo ak yoon wi jémé ci yëngu-yëngu Millerite bu Filadelfi ba ci kerk bu Lawodise, doon na benn waymark bu wone kañ la yëngu-yëngu Lawodise bu malaaka bu ñetteel bi di jéem ci yëngu-yëngu Filadelfi bu téeméeri ak ñeent-fukk ak ñeent war. Kon nag, li njëkk ga ci tiisug Millerite bi amee te seen yëngu-yëngu wonewul dëggadi, jox na lu ñuy méngale ak benn waymark boobu ci fan yu mujj yi, fu yëngu-yëngu Lawodise bu malaaka bu

ñetteel bi di déggadi te jur tiis, te ci def noonu mu méngoo ak waymarku Millerite bi, te jur xel mu tax ñu man a gis ne yëngu-yëngu téeméeri ak ñeent-fukk ak ñeent war mooy juróom-ñaareel bi, miy bopp ci juróom-ñaari baat yi.

Ci weeru suwe 2023, Boroom bi yékkati ab “baat ci màndiŋ ma” ngir waajal ay nitam yu fan yu mujj yi ci jafe-jafe yoonu Dimaas bi, te bi Mu dellusee ginnaaw yaakaaram ci ñaan ba ci taalibe yi, Mu jox leen ndank ngir wax seen ngëm. Ci jamonoy Almasi bi, ndigal li mooyoon sòobam ci ndox, moom taxawaay ba fa Yeesu nekkoon Yeesu Almasi. Mandarga jëfandikoo googu méngook 11 Sàttumbar 2001, te laajees na taalibe yi li nit ñi doon xalaat ci moom, gannaaw loolu laaj nañu leen it li ñoom ci seen bopp xalaat ci Almasi.

“Bi Mu ànd ak ñoom, du leen wax ci saa si li Mu bëgg a jox. Bala Mu def loolu, Mu jox leen boppu wax seeni ngëm ci Moom ngir ñu gën a dëgër ci nattu bi di ñëw. Mu laaj ne: ‘Kan la nit ñi naan ne Man, Doomu nit ki, maa di?’”

“Lu metti, taalibe yi dañoo war a nangu ne Israyil xamuwul woon seen Mesi. Am na ñenn ci dëgg, bi ñu gisee ay kéemaanam, wax nañu ne mooy Doomu Daawuda. Mbooloo mi ñu lekkaloon ca Betsayda, bëgg nañu woon yégle ko muy buur bu Israyil. Ñu bare daan nañu jekk ci nangu ko ni ab yonent; waaye gëmuwuñu ko ne mooy Mesi bi.” *The Desire of Ages*, 411.

Li ëpp ci Adventisme gëmoonuloon ci ñetteelu musiba bi ci 11 septembre 2001. Gëmoon nañu yenn ci kéemaan yi Kàddug wax ci kanam yàlla yiñ jébbaloon ci yëngu-yëngu bi, te ñenn xamoon nañu ne yégleb 11 septembre 2001 am na ay cér yu dëgg, waaye gëmoonuñu dëgg-dëgg ci li 11 septembre 2001 di woote.

Làjju 11 Septambar 2001 bi dafa am woon misaal ci làjju 11 Ut 1840, te boobu làjju, Magg White wax na ko bi mu doon wax ci matug 11 Ut 1840. Mu nee:

“Ci jamono ji ñu waxoon bu leer, Tirki, jaarale ko ci ay ndawam, nangu na aarug réew yi bopp ci mbokk mi bu ëpp ci Ewrop, te noonu mu teg boppam ci suufu saytu xeeti réew yu Kiristaan yi. Xew-xew boobu matal na yëngu-yëngu ka ñu waxoon ba mu tolloo. Bi loolu siiwée, mbooloo yu bare gëm nañu ne yonent bu yoon wi Miller ak ñi ànd ak moom jëfandikoo ngir tekki waxi yonent yi am na njub; te loolu may na yëngu Advent bi doole bu yéeme. Góor yu am njàng ak daraja ànd nañu ak Miller, muy ci waaree ak ci bind ak siiwal ay xalaatam, te diggante 1840 ak 1844 liggéey bi yaatal na gaaw lool.” *The Great Controversy*, 334, 335.

Liñu dëggaloon 11 Ut 1840 mooy ne xalaatu waxyu Yàlla yi Miller amoon nekkoon yu jub, te xibaar bi ci 11 Sàttumbar 2001 mooy dëggal ne xalaatu waxyu Yàlla yi Future for America am nekkoon yu jub. Mbooloo mu bari, bu bañ a tuub, ci weeru Sulet 2023, mēnuñu woon te bëgguguñu woon nangu ne yoonu liggéey bi Kirist sos, te dénk ko Future for America, mooy dëgg-dëgg yoonu liggéey bu tawfexu mujj gi. Waaye gannaaw loolu Kirist laaj na taalibeem yi li ñoom, du mbooloo mi, ñuy xalaat.

«Noon nag Yeesu yokk benn ñaareelu laaj, mu jëm ci taalibéem yi seen bopp: “Waaye yéen, kan ngeen wax ne man maa di?” Piyeer tontu ne: “Yow yaa di Almasi bi, Doomu Yàlla ju dund ji.”»

“Li dale woon, Piyeer dafa gëmoon ne Yeesu mooy Almasi bi. Ñu bare it, ñi waarewoon ci waarey Yaxya mi Sóobkat bi te nangu Kirist, tàmbalee sikk ci mbirum ndawtal Yaxya ba ñu tēj ko kaso te rey ko; te léegi ñoom it da ñuy sikk ne Yeesu mooy Almasi bi, ki ñu doon xaar lu yàgg. Ñu bare ci taalibey yi, ñi doon xaar ak cànkam bu metti ne Yeesu dina jël bérabam ci gànguna Daawuda, bàyyi nañu ko ba ñu gis ne amul benn mébet gu mel noonu. Waaye Piyeer ak ay àndandoom dëppookuwuñu ak seen takku. Yoonu yëngatu yi, ñi màggaloona démb te tey di ko daan, yàqewul ngëmug toppkat dëggug Musalkat bi. Piyeer wax na: “Yow yaay Almasi bi, Doomaj Yàlla ju Dund ji.” Xaaruloon ngërëmu buur ngir mu mujjal Boroomam; waaye nangu na ko ci toroxteem.”

«Piyeer doon na wax ngëmug fukki ñaar ña. Waaye taalibey yi daan nañu sore lool ci xam bu baax ndawte liggéeyu Kirist. Bëgg-bëgg xeeb ak jëfandikookatug saraxalekat ya ak njiit ya, doonte mënuloon nañu leen wëlbat ci Kirist, moom nag daan na leen di jur jaaxle gu réy. Seen yoon leerul woon ci seen kanam. Dooley njàngum seen njàng mu njëkk, njàngalem rabbi yi, ak kàttanu cosaan, daan nañu tax ba seen gis-gis ci dëgg gi muur. Yenn saa yu bare, leer yu am solo yu bawoo ci Yeesu daan nañu leen fexeel, waaye lu ëpp daan nañu mel ni nit ñiy rap-rapal ci biir lëndëm yi. Waaye ci bés boobu, bala ñu jànkoo ak nattu gu mag gu seen ngëm, Xel Mu Sell mi daldi ci seen kaw ak doole. Diir bu gàtt, seen bët yi dëddu nañu ci “mbir yi ñuy gis,” ngir xool “mbir yi ñu gisul.” 2 Korent 4:18. Ci suufu melokaanu nit, dañu gis ndamu Doomu Yàlla ji.»

«Yeesu tontu Piyeer ne ko: “Yaw nga barkeel, Simoŋ Bar-yona; ndaxte yaram ak deret du la ko xamal, waaye sama Baay bi ci asamaan moo la ko xamal.”» The Desire of Ages, 412.

Nangu Piyeer daan na xamle ne Kirist mooy Doomu Yàlla, waxam boobu jemale woon ci laaj bi ngir nattu mboolem jaar-jaar boobu. Waxtu wi agsi woon ngir Masiya bi feeñ, ni ko Kàddug Yàlla gu yonent yi waxoon tēral, te ñi nangoo dëgg googu rekk a boka ak ñi waxu Piyeer di tegtal. Piyeer mooy ajiir ñi nangoo yégle bi ñu tabaxee 11 Sàttumbar 2001, te di seede ne Yeesu mooy Doomu Yàlla. “Piyeer dafa waxe woon ngëmug fukki ñaar ña,” te fukki ñaar ña mu doon ajiir, ñoom ñoo doon tééméeri junni ak ñeent-fukk ak ñeent junni. Moo tax Kirist soppi turam, jële ko ci Simoŋ Bar-Yona ba delloo ko Piyeer ci xët wi.

“Simon” tekki na “ki dëgg,” te “bar” tekki na “doom u,” te Jonah tekki na “pitax.” Simon dafa doon nañu ñi dëgg xebaraar pitax bi, mi doon na firndeel dëgg yi jëfandikook ngëneelu Yeesu, ba Mu nekk Kirist bi, ku ñu fal ak kàttan, ni ko wonee ci misaal ci wàccug Xel mu Sell mi ci melow pitax.

Rëbb yi dëppoo nañu seen diggante, te Yowaana moom day tegu ci Millerite yi, ñi ci 11 Awuut 1840 lekk téere bu ndaw ba. Yeremiya itam dafa méngoo ak loolu, te bi mu lekkée téere bu ndaw ba, ñu ko woowee ci turu Yàlla.

Ba sa waxoon, te ma lekk ko; te sa kàddu nekk ci man mbégte ak bannexu sama xol; ndaxte tudd na ma ci sa tur, Yow Aji Sax ji, Yàlla bu Boroom mbooloom asamaan. Yeremi 15:16.

Bi Boroom bi duggee ci kóllère ak Abram, Mu soppi turam ba mu nekk Abraham, ni Mu defaloon Sarai ak Yàqooba. Coppiteg tur mooy màndargay njëg ci diggante kóllère, te ci waymark bi fa

màndarga Yàlla wàcce, askanu Yàlla dañuy lekk yégle bi, dugg ci kóllère, te gannaaw loolu ñu soppi seen tur. Niki ki waral taalibey jamono ji Kirist, Simon Bar-jona dafa doon ki teewlu ñi “dégg” yégleb “pitax” bi.

Ba mu seede ne mu xam ne ci benn waymark boobu Yeesu doon Almasi bi, te ne Moom mooy Doomu Yàlla ji, ak lépp li loolu yor, noonu Almasi bi soppi turam, tudde ko Piyeer. Mu waxoon yégle bi nit ña bokk ci kóllère Almasi ci jamono jooju nanguwoon, te ci def loolu itam mu doon misaal nit ñi téeméer ak ñeent-fukk ak ñeent junni ña ci fan yu mujj yi.

Araf “P” mooy araf bu fukk ak juróom-benn ci alifbeetu Àngale, te araf “E” mooy araf bu juróom ci alifbeet bi, te araf “T” mooy araf bu ñaar-fukk, araf “E” dellu na baat bi, te tur bi jeex na ak araf “R” mi di araf bu fukk ak juróom-ñett. Fukk ak juróom-benn “yoon” juróom, “yoon” ñaar-fukk, “yoon” juróom, “yoon” fukk ak juróom-ñett dafa tollook téeméer ak ñeent-fukk ak ñeent junni. Boroom Kàddu gu Yéem bi waxoon na ak Piyeer ci Ebrë, te Kóllère gu Bees gi bindees na ko ci Gereeg, te tekki-kàdduy King James Version yi jur nañu Kóllère gu Bees gi ci Àngale.

Ci lu waral ñetti jéego yu làkk yu wuute, Almasi bi, mi di Doomu Yàlla ji, Kilifa ju Yéeme ci Làkk yi, te it Kilifa ju Yéeme ci lim yi, dafa teg benn misaal ci Matye sapit 16 ci sellalug ñaar-fukk ak ñeent-fukki junni nit, te lëkkal ak xarebu Panium ak seetaanam ci Caesarea Philippi. Def na ko jaarale ko ci ngënam ci làkk ak lim, ndaxte mooy Palmoni (Ki di Kilifa ju Yéeme ci lim yi), te mooy it Kàddu gi (Ki di Kilifa ju Yéeme ci Làkk yi).

Dina yokk sunuy jangale bii ci beneen xët wi ci artikl bii di ñëw.

“Lu mat juróom-ñaar téeméeri at yu weesu, dégg nañu baat bu fees ak kumpa ci asamaan, jóge ci gàngune Yàlla, ne: «Xool, maa ngi ñëw.» «Sarax ak saraxu jébbale bëggoo woonoo ko, waaye waajal nga ma ab yaram.... Xool, maa ngi ñëw (ci téere bi bind nañu ma ko), ngir def sa coobare, Yàlla.» Hébreux 10:5–7. Ci kàddu yii lañuy yégle matug mébét bi daan nëbb ci jamono yu dul jeex. Kirist mi ngi doon dikk seetsi sunu àddina, te sol yaram. Mu ne: «Waajal nga ma ab yaram.» Bu fekke ne feeñ na ak ndam li mu bokkoon ak Baay bi laata àddina sosu, du nu man a muñ leerug sa kanamam. Ngir nu mana gis ko te bañ a sàнку, feeñug ndamam dafañu ko muur. Dingujam muñul gis dafa sol nit ñépp a gisaay,—ndam lu dul feeñ ci melokaanu nit bu feeñ.”

«Liir bu magoon bu réyoon feeñoon na ko woon ci misaal ak ay màndarga. Garab gu ñu taal, gi Kirist feeñewoon ci Musaa, won na Yàlla. Màndarga mi ñu tànn ngir melokaan bu Yàlla, doon na saxaar su woyof, su mel ne amul dara lu neex xol. Ci moom la ñu denc àddina wu dul am kem. Yàlla ju yërëm bépp yërmande mottali na ndamaram ci misaal mu gën a woyof, ngir Musaa man koo xool te dund. Noonu it ci taxawaayu niir bu bëccëg ak taxawaayu safara bu guddi, Yàlla waxe woon ak Israayil, di feeñal nit ñi coobareem, te di leen may ay yiwam. Ndaramu Yàlla ñu ko woyofal, te yaatu magam daj na, ngir gis-gisu nit ñi àddina, ñiy fekk am doole ju yam ci àpp, man cee gis. Noonu la waroon Kirist ñëw ci “yaramu sunu toroxte” (Filib 3:21, R. V.), “ci melow nit ñi.” Ci bëtum àddina amul woon benn taar wu tax ñu bëgg ko; waaye moom mooyoon Yàlla mi sàkk yaram, leeru asamaan ak suuf. Ndaramam dafa daj, magam ak màggaayam làqu, ngir mu man a jegesi nit ñi di metti te di am nattu.»

“Yàlla santa Musaa ngir Israyil ne: ‘Nañu ma tabernak bu sell, ngir ma dëkk ci seen biir’ (Exodus 25:8), te Mu dëkkoon ci tabernak ba, ci biir ay nitam. Ci seeni wàllug tukki yu sonn ci màndiŋ ma, màndarga këràg nekkam àndoon ak ñoom. Noonu it Kirist sampi tabernakam ci biir sunu dajal nit ñi. Mu teg xaymaam ci wetug xaymay nit ñi, ngir Mu dëkk ci sunu biir, te def nu xam porokteereem ak dundam ju Yàlla. ‘Kàddu ga nekk na yaram, te tabernak ci sunu biir (te gis nanu ndamam, ndam wu mel ni bu Doom ji kenn doŋŋ juddoo ci Baay bi), fees dell ak yiw ak dëgg.’ John 1:14, R. V., margin.”

“Ndegam yeesu ñëw ba dëkk ak nun, xam nanu ne Yàlla xam na sunuy nattu te mu yërëm sunuy metit. Bëgg-bëggu góor ak jigéen bu nekk ci xeetu Aadama man na xam ne sunu Boroom bind bi mooy xaritu bàkkaarkat yi. Ndaxte ci bépp njàngale gu yiwu yépp, ci bépp diggante mbégte, ci bépp jëf ju mbëggeel, ci bépp woote gu Yàlla di joxe gi feeñ ci dundug Musalkat bi ci suuf, gis nanu ‘Yàlla ak nun.’”

«Seytaane dafay tektalee yoonu mbëggeel Yàlla ni yoonu boppam rekk. Moom day wax ne manul nu sàmm ndigali yooyu. Moom dafa teg jéggi sunuy waajur yu njëkk, ak mëtitam yépp mi ci génn, ci kaw Aji Bind ji, ba tax nit ñi xool Yàlla ni mooy boroom bàkkaar, ak sonna, ak dee. Yeesu waroon a feeñal naxar googu. Naka kenn ci nun, waroon na joxe misaal bu topp ngëm ci déggal. Loolu moo tax mu sol sunu nekk, jaar ci sunuy jaar-jaari. “Ci lépp waroon na ñu ko def ni ay mbokkam yu góor.” Hébreux 2:17. Bu nu waroon a yëg dara ju Yeesu muñul, kon ci fànn woowu Seytaane dina won doole Yàlla ni lu dul matal sunuy soxla. Moo tax Yeesu “ñu ko nattu ci lépp, ni ñu nuy nattuwe, waaye amul bàkkaar.” Hébreux 4:15. Mu muñ mboolem nattu yi nu teg ci kaw. Te jëfandikuwul ngir boppam benn doole bu ñu dul maye ci yiw ci nun. Naka nit, dafa daje ak nattu, te dafa ci not ak doole ji Yàlla jox ko. Moom nee na: “Sama bannex mooy def sa coobare, yaw sama Yàlla; waaw, sa yoon nekk na ci biir sama xol.” Psaume 40:8. Bi muy wër di def lu baax, di faj ñépp ñi Seytaane toroxal, dafa leeral nit ñi melokaanu yoonu Yàlla ak anam servisu Yàlla. Dundam seedeel na ne man na nu itam sàmm yoonu Yàlla.»

“Ci ay nitam nit, Kirist doon nit; ci ay Yàllaam, mu jàpp nguurug Yàlla ga. Naka Doomu nit, mu jox nu misaal bu déggu ci topp; naka Doomu Yàlla, mu jox nu doole ju nu manee topp. Kirist la woon ki waxoon ak Musaa ca garab ga ca tundu Xoreb ne ko: ‘MAN MOO MAAN.... Noonu nga waxee waa Israyil ne, MAN MOO MAAN moo ma leen yónni ci yéen.’ Eksod 3:14. Loolu moo doon dencukaayu xettli Israyil. Noonu bi mu ñëwee ‘ci melow nit ñi,’ mu xamle boppam ne mooy MAN MOO MAAN. Xale bu Betleyem bi, Musalkat bi lewet te woyof, mooy Yàlla ‘mi feeñ ci yaram.’ 1 Timote 3:16. Te ci nun mu ne: ‘MAN MOOY Sàmm bu baax bi.’ ‘MAN MOOY Mburu mu dund mi.’ ‘MAN MOOY Yoon wi, Dëgg gi ak Dundu gi.’ ‘Mañees na maa jox bépp kàttan ci asamaan ak ci suuf.’ Yowaana 10:11; 6:51; 14:6; Macë 28:18. MAN MOO MAAN mooy wóorug bépp digëb. MAN MOO MAAN; buleen ragal. ‘Yàlla ak nun’ mooy taxawu gu wóor ngir sunu xettli ci bàkkaar, ak wóorug sunu doole ngir topp yoonu asamaan.” The Desire of Ages, 23, 24.